EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 18.10.2024
COM(2024) 471 final

2024/0259 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o podpisu Posílené dohody o partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií na jedné straně a Republikou Uzbekistán na straně druhé jménem Evropské unie

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

- **Odůvodnění a cíle návrhu**

Přiložený návrh představuje právní nástroj pro zmocnění k podpisu Posílené dohody o partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a Republikou Uzbekistán (dále jen „posílená dohoda o partnerství a spolupráci“ nebo „dohoda“).

Vztahy mezi Evropskou unií (EU) a Republikou Uzbekistán (dále jen „Uzbekistán“) jsou v současné době založeny na Dohodě o partnerství a spolupráci podepsané v Bruselu dne 21. června 1996, která vstoupila v platnost dne 1. července 1999.

Dne 9. října 2017 přijala Rada rozhodnutí o zmocnění k zahájení jednání s Uzbekistánem o posílené dohodě o partnerství a spolupráci. Jednání o dohodě bylo zahájeno v listopadu 2018. Evropská unie a Republika Uzbekistán dokončily jednání o posílené dohodě o partnerství a spolupráci v červnu 2022. Dne 6. července 2022 bylo znění posílené dohody o partnerství a spolupráci parafováno hlavními vyjednavači.

Dohoda představuje důležitý krok k posílení politické a hospodářské angažovanosti EU ve Střední Asii. Vytvoří základ pro účinnější dvoustrannou spolupráci EU s Uzbekistánem posílením politického dialogu a spolupráce v četných oblastech.

Posílená dohoda o partnerství a spolupráci obsahuje standardní ustanovení EU o lidských právech, Mezinárodním trestním soudu, zbraních hromadného ničení, ručních palných zbraních a lehkých zbraních a boji proti terorismu. Zahrnuje rovněž spolupráci v takových oblastech, jako je zdraví, životní prostředí, změna klimatu, energetika, daně, vzdělávání a kultura, práce, zaměstnanost a sociální věci, věda a technologie a doprava. Dále se týká právní spolupráce, právního státu, praní peněz a financování terorismu, organizované trestné činnosti a korupce. Očekává se, že část dohody týkající se obchodu zajistí lepší regulační prostředí pro hospodářské subjekty, a přinese tak podnikům v EU značné hospodářské výhody. Posílená dohoda o partnerství a spolupráci nepředstavuje iniciativu v působnosti Programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT).

Dohoda stanoví institucionální rámec složený z Rady pro spolupráci, Výboru pro spolupráci a Výboru pro parlamentní spolupráci (viz hlava VII „Institucionální, obecná a závěrečná ustanovení“), Podvýboru pro práva duševního vlastnictví a umožňuje zřízení podvýborů a dalších orgánů, které budou nápomocny Radě pro spolupráci. Zavádí rovněž mechanismus plnění závazků, který řeší případy, kdy jedna ze stran neplní závazky přijaté v rámci dohody.

Tato dohoda po svém vstupu v platnost nahradí Dohodu o partnerství a spolupráci mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Uzbekistán na straně druhé podepsanou dne 21. června 1996.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Posílená dohoda o partnerství a spolupráci vychází z ambicí a potřeb Republiky Uzbekistán a EU pokročit ve svých dvoustranných vztazích v duchu závěrů Rady o nové strategii EU pro Střední Asii ze dne 17. června 2019. Dohoda přispěje k provádění nové strategie EU pro Střední Asii, která byla přijata dne 15. května 2019.

Posílená dohoda o partnerství a spolupráci modernizuje dohodu o partnerství a spolupráci z roku 1999, rozšiřuje její oblast působnosti na nové oblasti spolupráce a významně zlepšuje regulační rámec pro naše obchodní a hospodářské vztahy v souladu s pravidly Světové obchodní organizace (WTO) a regionálními hospodářskými dohodami.

Jakmile bude dohoda provedena, bude užitečně doplněna mechanismem všeobecného systému preferencí (GSP+), který Uzbekistán využívá od roku 2021. Tento systém nabízí dodatečné celní preference výměnou za dodržování 27 základních úmluv v oblasti lidských práv, správy věcí veřejných, životního prostředí a práce.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Posílená dohoda o partnerství a spolupráci plně respektuje Smlouvy a zachovává integritu a autonomii právního řádu Unie. Podporuje hodnoty, cíle a zájmy Unie a zajišťuje soudržnost, účinnost a kontinuitu jejích politik a činností.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

– **Hmotněprávní základ**

Jestliže podle judikatury přezkum unijního aktu ukáže, že sleduje dvojí účel nebo že má dvě složky a jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek je možné označit za hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být akt založen na jediném právním základu, a sice na tom, který je vyžadován hlavním nebo převažujícím účelem nebo složkou. Výjimečně, pokud je prokázáno, že akt naopak sleduje současně několik cílů nebo má několik složek, které jsou neoddělitelně spjaty, aniž je jedna vůči druhé vedlejší, takže jsou použitelná různá ustanovení Smluv, musí být takové opatření založeno na různých odpovídajících právních základech (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, Komise v. Parlament a Rada, C-178/03, EU:C:2006:4, body 42 a 43, rozsudek Soudního dvora ze dne 11. června 2014, Komise v. Rada, C-377/12, EU:C:2014:1903, bod 34, rozsudek Soudního dvora ze dne 14. června 2016, Parlament v. Rada, C-263/14, EU:C:2016:435, bod 44 a rozsudek Soudního dvora ze dne 4. září 2018, Komise v. Rada (Kazachstán), C-244/17, ECLI:EU:C:2018:662, bod 40).

V tomto konkrétním případě sleduje dohoda dva hlavní cíle a má dvě hlavní složky, které spadají do oblasti společné obchodní politiky a rozvojové spolupráce. Právním základem navrhovaného rozhodnutí by proto měly být články 207 a 209[1] Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“).

Je třeba poznamenat, že dohoda nezahrnuje oblasti spadající do pravomoci členských států, a proto nevyžaduje, aby se členské státy staly smluvní stranou této dohody.

– **Procesněprávní základ**

V čl. 218 odst. 5 SFEU se stanoví přijetí rozhodnutí Rady o podpisu dohody.

[1] Republika Uzbekistán je zemí s nižšími středními příjmy, jež je zařazena na seznam příjemců oficiální rozvojové pomoci vypracovaný Výborem pro rozvojovou pomoc a platný pro účely podávání zpráv ohledně toků za roky 2020, 2021, 2022 a 2023, jak je uvedeno v čl. 3 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa.

V čl. 218 odst. 8 Smlouvy o fungování EU se stanoví, že Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou kromě případů, které jsou uvedeny v čl. 218 odst. 8 druhém pododstavci SFEU a v nichž Rada rozhoduje jednomyslně. Vzhledem k tomu, že dvěma převládajícími složkami dohody jsou obchodní politika a rozvojová spolupráce, je pravidlem hlasování v tomto konkrétním případě kvalifikovaná většina.

Na základě zmocnění k podpisu Radou je v souladu s článkem 17 Smlouvy o EU výsadou Komise zastupovat Unii navenek.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Dohoda se vztahuje na záležitosti spadající do výlučné pravomoci EU, jako je společná obchodní politika, a do části sdílené pravomoci, jež přináleží EU, jako je rozvojová politika. Posiluje politický dialog a spolupráci mezi EU a Republikou Uzbekistán. Proto je nutné opatření na úrovni EU.

- **Proporcionalita**

Dohoda nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení politických cílů, jimiž je posílení vztahů mezi EU a Republikou Uzbekistán, podpora demokratických reforem, právního státu a udržitelného hospodářského rozvoje jako prostředku ke zvýšení stability a bezpečnosti Republiky Uzbekistán. Tato dohoda nevyžaduje, aby Unie měnila svá pravidla, předpisy nebo normy v žádné regulované oblasti.

3. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace**

Rada byla ve všech fázích jednání pravidelně informována a konzultována v příslušné pracovní skupině Rady, zejména v Pracovní skupině pro východní Evropu a Střední Asii (COEST) a ve Výboru pro obchodní politiku (TPC).

Evropský parlament byl v průběhu jednání pravidelně a včas informován.

Vysoký představitel a Komise se domnívají, že cílů, které Rada stanovila ve směrnicích pro jednání, bylo dosaženo, a že návrh dohody lze předložit k podpisu.

- **Posouzení dopadů**

Posouzení dopadů nebylo provedeno, neboť dohoda většinou aktualizuje a posiluje stávající dohodu o partnerství a spolupráci, a proto nezavede podstatné nové oblasti spolupráce, které by měly značný hospodářský, sociální nebo environmentální dopad. Očekávaný dopad bude převážně politický – EU chce partnerskou zemi podpořit v jejím politickém směřování a posílit politický kapitál EU. Pozitivní sociální následky v Republice Uzbekistán mohou souviset zejména s plánovanými ustanoveními o právním státu, lidských právech a bezpečnosti. Nárůst obchodu se rovněž očekává následkem zlepšení podnikatelského prostředí, ale nepředstavuje žádné riziko pro konkrétní průmyslová odvětví na žádné straně, neboť Republika Uzbekistán a EU si ve stejných odvětvích nekonkurují. Má se za to, že příprava posouzení dopadů pravděpodobně nepřinese výsledky odpovídající vynaloženým zdrojům.

2024/0259 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o podpisu Posílené dohody o partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií na jedné straně a Republikou Uzbekistán na straně druhé jménem Evropské unie

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 207 a 209 ve spojení s čl. 218 odst. 5 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 16. července 2018 Rada rozhodla o zmocnění k zahájení jednání s Republikou Uzbekistán o posílené dohodě o partnerství a spolupráci.

(2) V návaznosti na přání stran posilovat a rozšiřovat vztahy ambiciózním a inovativním způsobem byla jednání o posílené dohodě o partnerství a spolupráci (dále jen „dohoda“) úspěšně dokončena parafováním dohody dne 6. července 2022.

(3) Dohoda by proto měla být jménem Evropské unie podepsána.

(4) V souladu se Smlouvami je na Komisi, aby zajistila podpis dohody s výhradou jejího uzavření k pozdějšímu datu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Podpis Posílené dohody o partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií na jedné straně a Republikou Uzbekistán na straně druhé jménem Evropské unie se schvaluje s výhradou jejího uzavření.

2. Znění dohody, jež má být podepsána, je přiloženo k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně